

ความรู้, เจตคติ, พฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร



นางสาว สมร อริยานุชิตกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-713-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017722 117309840

KNOWLEDGE, ATTITUDE, RISK BEHAVIOR TOWARDS AIDS OF
HIGH SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Samorn Ariyanuchitkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Sciences

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-713-2

สมร อริยานุชิตกุล : ความรู้, เจตคติ, พฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร (KNOWLEDGE, ATTITUDE, RISK BEHAVIOR TOWARDS AIDS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.จิระภา สุธิพันธ์, ผศ.พญ.นันทิกา ทวิชาชาติ, อ.รัตนา มุขระโกษา, 111 หน้า. ISBN 974-578-713-2.

การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองโดยตรวจหาความตรงเชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาอัตราส่วนร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ในระดับปานกลางและระดับสูง (ร้อยละ 45.75, 44.75) ($\bar{X} = 11.92, S.D. = 2.08$) และมีบางส่วนที่ยังเข้าใจไม่ถูกต้องในเรื่องที่ว่า :
 - 1.1 ผู้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์จะไม่ติดเชื่อโรคเอดส์
 - 1.2 ผู้ติดเชื่อโรคเอดส์จะอ่อนเพลียไม่สามารถทำงานได้
2. นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อเรื่องโรคเอดส์ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 59.75) มากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นด้วยว่า การมีประสบการณ์ทางเพศไม่ใช่สิ่งเลวร้าย และหนึ่งในสามของนักเรียนทั้งหมดไม่เห็นด้วยว่า การเปิดเผยผู้ที่ติดเชื่อโรคเอดส์จะช่วยในการป้องกันโรคได้
3. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยมีพฤติกรรมเสี่ยงทั้งในด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ การเสพสารหรือยาเสพติด รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน และต่างเพศ โดยที่เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านต่าง ๆ จำนวนมากกว่าเพศหญิง



ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
สาขาวิชาสุขภาพจิต
ปีการศึกษา2533

ลายมือชื่อนิสิต*[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา*[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม*[Signature]*

SAMORN ARIYANUCHITKUL: KNOWLEDGE, ATTITUDE, RISK BEHAVIOR TOWARDS AIDS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASST.PROF. JIRAPA SUTTIPAN, ASST.PROF.DR.NUNTIKA TAVICHACHRT, RATANA MUKTARAKOSA, 111 PP. ISBN 974-578-713-2

The purpose of this research was to study the knowledge, attitude and risk behavior towards AIDS of high school students under the jurisdiction of the department of general education in Bangkok Metropolis. The subjects were 400 students, selected by multi-stage sampling. A questionnaire with content validity tested, was used for data collection.

The datas were analyzed by percentage, mean and standard deviation. Finding showed that:

1. Most of the students, knowledge towards AIDS were at moderate and high level (45.75% and 44.75%) ($\bar{X} = 11.92$, $SD = 2.08$). Some still misunderstood in the items of

1.1 Healthy persons would not get AIDS-infected.

1.2 AIDS-infected persons were feeble and disabled.

2. Most of the students attitude towards AIDS were at moderate level (59.75%). More than half of subjects agreed to sex experience. And one-third of subjects did not accept that the revelation of AIDS-infected persons could act as AIDS prevention.

3. Most of the students did not involve in risk behavior such as going to red-light-district, narcotic addiction, homosexual or heterosexual. And boys had the risk behavior more than girls.

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม
Sam Yrdsthan.



กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิระภา สุทธิพันธ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิง นันทิกา ทวิชาชาติ, อาจารย์ รัตนา มุขระโกษา อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิง มัทนา หาญนิษฐ์ ประธานกรรมการ อาจารย์ วัฒนา เต่าทอง กรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ อาจารย์แพทย์หญิง สุนภา ชมพูทวีป, รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงภิรมย์ สุนธธาภิรมย์ ๓ พัทลุง หัวหน้าภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็น ตลอดจนให้กำลังใจช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยนี้จนลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์ ไพฑูรย์ แจ่มพงษ์, อาจารย์ กนกรัตน์ ชาญกว้าง, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, อาจารย์ สมศรี คามากิ ฝ่ายวิชาการ กองสุศึกษา กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจน ดร.ชอบ ลีซอ ที่กรุณาช่วยวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและเอื้ออำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากท่านผู้อำนวยการโรงเรียนและคณาจารย์ ตลอดจนนักเรียนทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ อีกทั้งขอขอบพระคุณ นายแพทย์ สำเร็จ แสงชื่อ และ คุณสมชัย จิระโรจน์วัฒน์ ที่เอื้ออำนวยผลงานวิจัยอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ กวี สุวรรณกิจ ตลอดจนนายแพทย์ วิธารณ บุญสิทธิ และมูลนิธิวิวัฒน์-อรุณ ชีวะประภานันท์, อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล, คุณอรุณ ตั้งยูวเรือง ที่ให้ความปรารถนาดีส่งเสริม สนับสนุนแก่ผู้วิจัยเสมอมา นอกจากนี้ยังมีอาจารย์และผู้มีพระคุณอีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวชื่อนามในที่นี้ได้ทั้งหมด จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี ผู้ให้กำเนิดชีวิตที่ดีแก่ลูก และมอบแด่คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สมร อริยานุชิตกุล



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรเป้าหมาย.....	43
การสุ่มตัวอย่างและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	45
การสร้างเครื่องมือ.....	45
การตรวจสอบเครื่องมือ.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปลผลการวิจัย.....	74
การอภิปรายผลผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	81
ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป.....	82
เอกสารอ้างอิง	83
ภาคผนวก ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	90
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	107
ประวัติผู้วิจัย.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ และภูมิลำเนาเดิม	49
2	จำนวนและร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเศรษฐกิจที่พักอาศัย บุคคลที่นักเรียนพักด้วย	50
3	จำนวนและร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่ตนไว้วางใจ และนำปัญหาไปปรึกษาด้วย	52
4	สื่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ใน 3 อันดับแรกของกลุ่มตัวอย่างเรียงจากมากไปหาน้อย	54
5	จำนวนและร้อยละลำดับเนื้อหาความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ถูกต้องมากไปหาน้อย	55
6	จำนวนและร้อยละระดับคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่าง .	57
7	จำนวนและร้อยละเจตคติเรื่องโรคเอดส์ตามรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง ..	58
8	จำนวนและร้อยละระดับเจตคติเรื่องโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่าง	61
9	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการเที่ยวสถานเริงรมย์ของกลุ่มตัวอย่าง ..	62
10	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการเสพยาหรือยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง .	64
11	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการเสพยาหรือยาเสพติด จำแนกตามประเภทสารเสพติด และวิธีการเสพยาของกลุ่มตัวอย่าง	65
12	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมเสี่ยงในด้านการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่าง	68
13	จำนวนและร้อยละพฤติกรรมเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับเพศต่างของกลุ่มตัวอย่าง	70
14	จำนวนและร้อยละการเที่ยวสถานเริงรมย์ การเสพยาหรือยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน และต่างเพศ จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง	72